

DOĞAYA

DOĞAYA

Giriş

Prizren yöresi doğası her ziyaretçi için keşif, eğlence ve keyif fırsatları sunar. Dağlar, nehirler ve arazilerle zengin olan bu yöre, sakinleri için yaşam önemini taşımasından öte, ilgililer tarafından aranan her tür faaliyetler için sonsuz bir hazinedir: nadir bitki örtüsüyle zengin dağlar, çarpıcı manzaralar, doğal halinde doğa harikaları, göller, nehirler ve mağaralar; dağ yürüyüşü, dağ bisikletçiliği, kayak, avcılık, balıkçılık, gözlemcilik ve geleneksel şarap rotaları, kaliteli şarap tutkunlarının, kaçırmaması gerektiği olaydır.

Doğa ve doğa harikaları tutkunu, Şar ve Miruşa gibi turistik atraksiyonlarımızın sadece anılarında kalmalarını değil tekrarlama isteğini de uyandırır.

Tüm bu doğal zenginliklerin, zengin tarımı olmadan hiçbir anlamı kalmaz. Festivallerin bile düzenlediği yüksek kaliteli meyve ve sebzeler her bölgede bulunur. Bu yörenin gururu olan Şar peyniri de unutulmamalı. Bu ürünsüz ziyafetin bir anlamı olmaz.

ATRAKSIYONLAR

ŞAR

Şar Dağları - Özel biyolojik çeşitliliği vardır. Flora ve vejetasyonun birçok çeşidi mevcuttur. Aralarında 86'sı uluslar arası özellik taşır. 26 çeşidi tehlikeli hayvan ve bitki olarak Avrupa "Kırmızı Listesi"nde yer alır, 23'ü de IUCN'e göre tehlikeli bitki olarak "Kırmızı Liste"de yer alır. IUCN'e (Dünya Doğa Koruma Birliği) göre Şar Dağları koruma altında olan uluslararası listede yer alır. Kitasal iklim, yoğun kar yağışlı uzun kışlar ve serin yazlarla seyredir.

Şar Milli Parkı - 390 km²'dir. Biyoçeşitliliğin Balkan ve Akdeniz karakteristikleri vardır ve zengin bir flora ve faunaya sahiptir.

Buzulların etkisiyle ve morenlerin yüksek miktarı sonucunda çok sayıda buzdan derinlikler oluşmuştur. En bilinenleri Lavadica ve Jazhinca gölüdür. Buz derinliklerinin en çok olduğu yerler yüksek tepelerin etekleri, milli parkın en güneyindeki bölge, Bistra, Livadica, Göl Tepesidir. Sayısal açıdan en bilindikleri ise Piribreg tepesinde bulunan Brevca kovuğudur. (2.522m). Ayrıca göllerin tepesi ve Livadica'da bulunan buz derinlikleri de meşhurdur.

Demir Kapı dalgasının geniş bir dibi ve Şar dağlarının en ünlü fosil buzulunu temsil eden dik yanları vardır. 1,5 kilometre uzunluğundadır.

Şar Dağının Milli Parkı, doğu kıtasal iklime sahiptir.

Şar Gölleri - Buzul gölleri bölgenin sayılı güzelliklerindedir. 1900 metrenin üzerinde bir deniz seviyesinde bulunurlar. Livadica Nehri 2173 metre denizin üstünde bulunur, 230 metrelik bir uzunluğa, 120 metrelik bir genişliğe ve 7.3 metrelik bir derinliğe sahiptir. Diğer nehirler: Yajinçe Gölü, Gornjasela Gölü, Karanikola Gölü, Miskova Gölü, Bazdanka Gölü vs. Kara Göl, Şar dağlarının en kapalı gölüdür. Bir havzanın ortalama ölçüsüyle eşdeğerdir. 3.5 metrelik değişmeyen bir suya sahiptir.

MİRUŞA

Miruşa Şelalesi - Miruşa nehri boyunca uzanan 10 kilometrelik bir kanyona sahip, 12 göl ve 12 şelale oluşturan Miruşa Nehrinin akışı üzerinde bulunmaktadır. En uzun şelale altıncı ve yedinci gölün arasında bulunur. 21 metrelik bir uzunluğa sahiptir. Göller arasındaki şelaleler, manzara, kayalar ve mağaralar turistik bir atraksiyon oluşturmaktadır.

Miruşa Nehri – Uzunluğu 29 kilometredir, Ak Drin'e dökülür ve beraberinde 38 dere oluşturur. Doğa zenginliklerinin çeşitliliği, bu yerin ayrı bir güzelliğe sahip olduğunu ispatlar. Bu manzarayı güzelleştiren bir diğer zenginlik de Miruşa Nehridir ve Kosova'nın en büyük güzellikleri arasında yer alır. Miruşa Nehrinin dalları şunlardır: Biniç Nehri, Prrocka Vadisi, Malişeva Vadisi, Stopanica, Bubavec deresi ve Kiyeva deresi.

Miruşa Kanyonu – Miruşa Nehrinin 2 kilometre aşağısında, nehirlerden oluşmuş 16 göle ve uzunluğu 21 metreye ulaşan akarsulara sahip bir kanyon bulunmaktadır. Kanyonun bazı yerlerdeki kenarları, 200 metreye varan dikey bir derinliğe sahiptir.

Miruşa Parkı – Miruşa nehrinin her iki tarafında bulunmaktadır. Kanyondan başlayarak, Beyaz Drin nehriyle buluşma noktasına kadar devam eder. Miruşa Parkının koruma altına alınmış 556 hektarlık alanı vardır. Miruşa Parkı alanı arasından Miruşa nehri geçer. Bu nehir beraberinde 13 şelale ve 16 göl oluşturur. Bu da ziyaretçileri cezbeden morfohidrolojik bir fenomen oluşturuyor. En büyüğü 5 metre derinliğe sahip 16. göldür (55m X 45m). En yüksek şelale 8. – 9. göllerin arasında bulunur ve 21 metrelik bir uzunluğu vardır. Miruşa bölgesinin Akdeniz'den etkilenen yumuşak bir kliması vardır.

Yukarı Göller – Başlangıçta derinlikleri 1 – 3 metredir. Sekizinci gölde ise derinlik 8.5 metreyi bulur. Göller birbirine boğaz, eşik ve derinliklerle bağlantılıdır. Bunlardan toprak kaymalarıyla beraber göllerin derinlik konusunda su eğilimlerini artıran şelaleler oluşmuştur. Bu kanyonların baştaki genişliği küçüktür. İlk göl 0.50 - 1 metre derinlikteki şelaleler ve gölcükler oluşturmaktadır, ancak son(sekizinci) göle kadar bu derinlik maksimum 3 metreyi bulur.

Ara Göller – 13. gölden 8. Göle kadar 100 metrelik bir uzunluk mevcuttur. Derinliğin ve gölün içindeki çıkıntılar yüzünden, ortam ziyaret için uygun değildir. 9. ve 10. şelalesinin derinliği 6 – 9 metre, 8.ve 9. Gölün arasında bulunan duvar şeklindeki şelalenin uzunluğu 21 metre, 9. ve 10. gölün arasındakinin uzunluğu ise 9 metredir.

Aşağı Göller – iki kıyı arasında göllerin genişliği 50 ile 60 metre arasında değişir. En büyük göller 5 – 7 metrelik derinliğe sahip olan 13. ve 16. göldür. 13. gölden sonraki şelalenin uzunluğu 3 metredir ve çok hızlı bir şekilde akar. Bu akarsular 14. Göle dökülür ve 14 metrelik yüksekliğe sahip bir şelale oluşturur. Bu şelale de 15. göle akar ve aynı yükseklikle 16. göle ulaşır. 1 – 16. göllerin uzunluğu, Miruša'ya akan yağışların getirdiği su miktarına göre değişir.

PANORC MAĞARASI

Disa metra nën hyrje të shpellës ekzistojnë dy burime ujore të cilët sipas të gjitha gjasave, janë në lidhshmëri hidrologjike me shpellën. Në shpellë ka rjedhje të përhershme me oscilime të theksuara të prurjeve ujore. Pjesa e hulumtuar e shpellës karakterizohet me zbrazëtira (boshllëqe) karstike me dimensione të konsiderueshme, por jo edhe me begati të veçanta të stolive

speleologjike. Në dyshemënë e kanalit vërehen depozitime të konsideruara të zajeve me përbërje litologjike heterogjene. Kjo shpellë është në procedurë për vënie nën mbrojtje.

AK DRIN

111 metrelik bir uzunluğa ve bütün Kosova'ya yayılan 4860 km karelik bir alana sahiptir. Prizren'in kuzeyinden girip güneybatı yönüne doğru ilerler ve Arnavutluk'un Adriyatik denizine ulaşır. Dobruça köyünün sınırları içerisinde küçük bir gölcük oluşturur. Nehir 30 kilometrelik bir uzunlukla Rahovec belediyesini de kapsar, ayrıca Prizren, Yakova, Malişeva ve Klina belediyeleri arasında bir sınır niteliğindedir. Beyaz Drin'e dökülen nehir ve dağ geçitleri şunlardır: Ratkoc nehri, Rimmik nehri, Paluša nehri, Hoça nehri vs Ak Drin'in eteklerinde Gradiş kireç alanı bulunur ve 450 metrelik epijenik geçidi oluşturur. Kanyonda 70 metrelik uzunluğa ve su ile arasında 30 metrelik bir mesafeye sahip olan Şiven Köprüsü yapılmıştır.

DOĞANIN KEYFİNİ YAŞA

DAĞCILIK

Prizren yöresinde sürekli dağcılık faaliyetleri yapılır. Struje köyü yakınlarında Sharri Avcı Derneğinin bünyesinde faaliyet gösteren dağcı evi vardır. Dağcılıkla ilgili konaklama ve diğer hizmetleri sunar. Dağcılar tarafından ulaşılan zirveler şunlardır: Bistra, Kara Doruk, Kopiliça, Küçük Vırtop, Büyük Vırtop, Kara Nikola, Şkarpa, Oşlak, Koca Balkan, Ostroviça, Kerenik, Konyuşka.

Konyuşka Doruğu

Konyuşka'nın tepesinde Şar dağlarının en yüksek gölü olan Konyuşka gölü bulunur. Göl yaklaşık 100 m boyunda, 70 m eninde ve 50 cm derinliktedir. Konyuşka doruğunun en tepe noktasında güzel bir konuma sahiptir. Göl kıyısında geçen asrın 70'li yıllarında yapılmış olan bir avcı kulübesi vardır. Kulübe bölgede çok sayıda bulunan yaban keçisi avı için kullanılır. Deniz seviyesinden yüksekliği 2422 metredir.

Bistra 1

Şar dağlarının Kosova'ya bakan eteğinde Kosova-Makedonya sınırında bulunur. Zirve noktası Kosova sınırları içerisinde. Deniz seviyesinden yüksekliği 2651 metredir. Bu doruk Ceraviça'dan sonra Kosova'da en yüksek ikinci yerdir. Yürüyüş yolunun uzunluğu 13 kilometredir.

Bistra 2

Şar dağlarının Kosova'ya bakan kuzey eteğinde Kosova-Makedonya sınırında bulunur. Karla örtülü olmayan az sayıda tepelerdendir ve teknik olarak tırmanılması

kolay bir yerdir. Karlı dönemlerde tepe noktası buzla kaplanıp etekleri çok tehlikeli olur. Deniz seviyesinden yüksekliği 2651 metredir.

Kara Nikolla

Kosova'nın Prizren şehri ile Makedonya'nın Kalkandelen şehrinin bağlayan yolun üstündeki Brezoviça dar geçidi yanında yer alır. Tepenin iki yamaç yüzü vardır. Deniz üstü yüksekliği 2409 metredir.

Prevala Taşı

Prevala turizm merkezinin güney bölgesinde rakımı 1991 metre olan tepedir. Jupa vadisinin başından itibaren görülebilir. Tepenin doruğu Bistra 2 tepesinin doruk noktasıyla bağlanan uzun Akçay sırtının başlangıcıdır. Tepenin etek yüzlerinden biri Prizren Akçay nehri ile Lepençe nehrini ayırır. Prevala Taşı arka yüzü ile Bistra 2 tepesinin eteğine kadarki mesafe 2 saat 25 dakikada geçilir.

Şkarpa

Makedonya topraklarındaki tepe sırtının güneye bakan eteğinde rakımı 2479 metre olan “Malo Karanikolsko Jezero” ve “Veliko Karanikolsko Jezero” olmak üzere iki göl vardır.

Yajinçe Gölü

Bistra 1 ile Göl Tepesi diye adlandırılan iki tepenin dibinde bulunur. Yajinçe gölünün safire benzer koyu mavi rengi var ve büyük kayalarla çevrilidir. Boyu yaklaşık olarak 120 metre, eni ise 80 metre olup oldukça derindir. Çok soğuk olması nedeniyle göl yüzmeye müsait değildir. Ancak yüzmeye cesaret edenler de yok değildir.

Kara Göl

Yajinçe gölünün kuzeydoğusunda bulunur. Göl, havuz büyüklüğünde ve Şar dağının en izole edilmiş gölüdür. Su seviyesi 3.5 m derinliğindedir ve değişmez. Gölün su yüzeyinin altındaki kayalar yüzünden rengi siyahtır. Gölün suyu diğer göllere kıyasen en soğuktur. Uzunluğu yaklaşık 50 m, genişliği 25 m olan göl kalp şeklindedir ve kayalarla çevrilidir.

Kleç Tepesi

Makedonya-Kosova sınırında bulunur. Diğer tepelerin, özellikle Kule Tepesinin önünde bulunması nedeniyle uzaktan görülmez. Kleç Tepesi Şar dağlarının bir kısmıdır.

Kule Tepesi

Radeša gölünün geniş vadisi ortasında uzanır. Tepedeki kar yaz mevsimin başlangıcına kadar erimez. Kule iki vadiyi ayırır: Zagreyac nehri vadisi ve nehir vadisi. Bu iki nehir Kulenin ön kısmında birleşir ve Radeša nehri oluşur. Sağ ve soldan iki vadi, önünde geniş Radeša vadisi ve Radeša köyü, arkasında Kleç havzasının bulunması nedeniyle, izlemek için mükemmel konumu vardır.

Aşağı göl

Yaklaşık 15 metre uzunluğunda, 8 metre genişliğinde, 70 metre derinliğindedir. Yarık Taş Dağının dibinde bulunur. En düşük rakımlıdır.

Büyük Bistrica Şelalesi

Alt gölünün üzerinde 15 dakika yürüyüş uzaklığındadır. Büyük Şelale, çok sayıda küçük şelalelerden oluşan Bistrica Şelalelerin sonudur. Büyük Şelale yaklaşık 13 m yüksekliğindedir, onun üzerinde ise 3 m yüksekliğinde diğer bir şelale bulunur.

Bistrica Kaynağı

Üzerinde Guşbaba tepesi, solunda Bistra Tepesinin bulunduğu geniş bir çukurda bulunur. Doğal olarak kaynağın suyu çok soğuk olduğundan yarım ağız birden içilmez.

Yarık Taş Tepesi

Prevala köyünün güney batısında bulunan en yakın tepesidir. Piramit şeklindedir. Arkasından Konyuşka Tepesiyle bağlanır ve tepeden Prevala görülür. Bu tepede yabancı keçilerin sayısı en büyüktür. Bu tepe tamamı Kosova topraklarında uzanır.

Küçük Tepe

Kara Tepenin çok yakınında Kosova-Makedonya sınırında uzanır. Konyuşka çukurundan bakıldığında diğer tepelere göre küçük olduğundan dolayı böyle adlandırılmıştır.

DAĞ BISİKLETÇİLİĞİ

Dragaş çok sayıda dağ bisikletçiliği fırsatları sunan belediyelerden biridir. Önemli olanlar arasında: (258) Brod-şutman pisti; (259) Restelica-Makedonya pisti; (260) Brut etrafındaki pisttir. Opoya bölgesinde, (261) Belograd köyünden başlayan 11.5 m uzunluğundaki, köylerin keşfetme pisti vardır.

DAĞ YÜRÜYÜşÜ

Koritnik dağında yürüyüş

Dağın tepesi yılın büyük kısmı boyunca karla örtüldür. Pist Rapça köyünden sonra gelir. Başlangıç yüksekliği 950 metre, en yüksek noktası 2395 m, uzunluğu 13.07 metredir.

Radeşa nehri boyunca yürüyüş

Kayın ağaçları ormanı içindeki, geçidin sonuna kadar bir nehri takip eder. Devamında ayrılan bir nehir boyunca yakınlardaki bir geçide kadar devam eder. Pist bir döngüyü takip ederek Radeşa'nın ana bölümünden yürüyerek yolumuzu sonlandırma imkânı verir. Başlangıç Radeşa köyündedir, başlangıç yüksekliği 1350m, en yüksek noktası 1550 m, uzunluğu 4.95 metredir.

Brod – Çule Tepesi yürüyüşü

Yürüyüş anında tırmanışla başlar ve birkaç düz alanları vardır. Çiftçilerin ana yolundan ayrılan birkaç küçük yolu vardır. Çule tepesi her anda görüldür, bu durum gitmemiz gerektiği yolu kolaylıkla takip etmemize yardımcı olur. Başlangıç noktası: Brod köyü; başlangıç yüksekliği 1384 m, en yüksek noktası: Çule tepesi-2220 m; uzunluğu 5.76 km.

Brod – Makedonya eski geçiş yolu

Zorlu bir yürüyüştür, daha kısa bir yoldan giderek erken varış imkanı vardır. Başlangıç noktası: Çule tepesi; başlangıç yüksekliği 1384 m, en yüksek noktası: 2265 m; uzunluğu 15.76 km.

Baçka - Brod

Çoğunun yurtdışında çalıştıkları sebebiyle, Baçka'da kış esnasında yaşayan köylü sayısı çok düşüktür. Başlangıç noktası: Baçka köyü; başlangıç yüksekliği 1250 m, en yüksek noktası: 1470 m; uzunluğu 7.34 km.

Brod – Şutman gölü

Brod bölgesindeki en tanınmış yürüyüş pistidir. Bu yürüyüş bölgedeki diğer iki yürüyüşle birleşebilir: Şutman gölünde başlayan ve biten, Vrac Dağı veya 3 Tepe yolu. Başlangıç noktası: 'Arxhena' Hoteli; başlangıç yüksekliği 1384 m, en yüksek noktası: 2120 m; uzunluğu 8.82 km.

KUŞ GÖZLEMCİLİĞİ

Gözlemcilik bölgeleri: Drin nehri akıntısı, Şar Dağları (Prizren), Brod (Dragaş), Dolloc Taşı (Suhareka), Zatriç Dağı (Rahovça), Miruşa Şelalesi (Malişeva). Kara Taşta bir kamp noktası yapılmıştır. Karakteristik kuş türleri şunlardır: Dağ kartalı, çobanaldatangiller, baykuşlar, balıkçıl, leylek, çil.

AVCILIK

Güney bölgesi av hayvanlarıyla zengin bir bölge olarak bilinir. Avcılık 15 Ekim-15 Şubat arasında izin verilir. Avı izinli olan hayvanlar: yabani domuz, tavşan, tilki, kurt, yabani tavuk, keklik, sülün. En ünlü av noktaları Trumşi, Planey, Paştrik (Prizren); Kara Taş, Kuşnin (Prizren); Prevalla (Prizren); Üzüntü Tepesi (Kodra e Pikëllimës) (Rahovça); Zatriç Dağı (Rahovça); Greykoc köyü (Suhareka); Duhle köyü (Suhareka); Trepeza Tepesi (Malişeva); Berişa sıradağları (Malişeva); Milli Park dışı Opoya ve Gora bölgesi.

ÖNEMLİ BİLGİLER

Dağcılık
Prizren Sharri Dağcı Derneği
Rr. Mimar Sinan p.n.;
20000 Prizren, Kosova
044 11 34 56
info@shbsharri.com
www.shbsharri.com

Avcılık
Prizren Has Avcı Derneği
044 216 282 ve 049 649 614, irtibat kurulacak kişi: Sadri Hoda
sadrihodaj@gmail.com
sadrihodaj@yahoo.com

Malişova Ujëvara Avcı Derneği (avcılık ve balıkçılık)
Sheshi: Adem Jashari p.n.
Mob: 044 77 17 17
shgju@hotmail.com
www.ujevera.com

Kuş Gözlemciliği

NGO "FINCH" - Prizren

Janina 79,

20000, Prizren

web. www.facebook.com/pages/Finch-NGO-OJQ

haxhinexha@yahoo.com

ngofinch@yahoo.com

Mob. 044 14 41 09 - Nexhmedin Ramadani

<http://www.ngofinch.com/>

Balıkçılık

Prizren Drini i Bardhë Balıkçı Derneği

FB: Shpsr drini i bardh

044 26 64 31

DOGAYA

Yayımlayan: EC Ma Ndryshe ve Prizren yöresinin alti belediyesi

Redaksiyon Ekibi: Arben Idrizi (redaktör), Vesel Hoxhaj ve Hekuran Kabashi (tarihçi), Margarita Azizi (arastirmaci), Samir Karahoda (fotograf sanatçisi)

Tasarim ve sayfa düzeni: Scards (www.scards.com)

Tercüme: CITS

Bu yayin, Birlesmis Milletler Kalkinma Programi (UNDP)'nin yürüttüğü Ticarete Destek projesi çerçevesinde Finlandiya Disisleri Bakanligi'nin mali destekleriyle uygulanan Güney Ekonomi Bölgesi Turizm Sektörüne Destek projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Tüm haklari saklidir. ©

Prizren, Kosova, 2015

